

LAUSUNTO

2007/70/90

Kauppa- ja teollisuusministeriö
Kirjaamo
PL 32
00023 Valtioneuvosto

5.9.2007

Viite: Lausuntopyyntö 46/072/2007 (8.8.2007)

Asia: VALDA-hankkeen (dokumenttien hallinta ja arkistointi) esitutkimuksen loppuraportin tulokset

Kuluttajatutkimuskeskus on parhaillaan asianhallinnan kehittämishaasteiden edessä. Kuluttajatutkimuskeskus saa diariointi-, arkistointi- ja postinkäsittelypalvelut (kirjaamo) Kuluttajavirastosta virastojen keskinäiseen hallintopalvelusopimukseen perustuen. Kuluttajavirasto on ottamassa käyttöön (2007) sähköisen asianhallintajärjestelmän. Tutkimuskeskuksella on omien asiakirjojensa osaltaan vastuu arkistonmuodostussuunnitelman laadinnasta ja ao. sähköisen järjestelmän käyttöönoton tasosta sisäisten prosessiensa mukaisesti. Molemmissa virastoissa on tunnistettu asianhallinnan kehittämisen haasteet, vaikeudet erityisesti henkilöstöresurssien riittävyyden ja osaamisen osalta.

Kuluttajatutkimuskeskus yhtyy moniin VALDA-hankkeen esitutkimuksen loppuraportissa esitettyihin näkemyksiin asianhallinnan tilasta ja kehittämistarpeista, erityisesti pienten virastojen asianhallinnan osalta.

Taustahaastatteluissa on tuotu esiin näkemys: "VALDA on myöhässä". Kuluttajatutkimuskeskus yhtyy siihen. Tuottavuushankkeet edellyttävät siirtymistä sähköiseen asianhallintaan ja sen myötä SÄHKE-normin mukaisen järjestelmän käyttöön. Tässäkin kohdin on helppo yhtyä kentän palautteeseen "valtiollahinnon pienille ja keskikokoisille organisaatioille SÄHKE-normin täyttävän uuden asianhallintajärjestelmän hankinta ja käyttöönotto on ylivoimainen hanke". Kuluttajahallinnossa on kuitenkin haluttu ottaa vastuu asianhallinnan kehittämisestä valtionhallinnon tuottavuusvaatimusten mukaisesti. Samalla voidaan uudistaa vanhentuneet arkistonmuodostus-suunnitelmat ja kehittää virastojen keskinäistä työnjakoa.

Lausuntopyyntöissä pyydetään ottamaan erityisesti kantaa liitteen 14 (jatko-toimenpiteet ja riskianalyysi) sisältöön. Hankesuunnittelu kilpailutuksineen vie aikaa. Käyttöönottoa tuskin pystytään aikaistamaan vuodesta 2009. Koska alkuvaiheessa palveluita on suunniteltu tarjottavaksi vain hankinta-, virkanimitys- ja lausuntoprosesseihin, kokonaisvaltaisempi tuki virastoille saadaan nähtävästi vasta myöhemmin. VALDA ei näin ollen harmillisesti pysty vastaamaan kovin nopealla aikataululla virastojen tarpeisiin.

Koska virastoissa on kiireellinen tarve viedä kehittämistyötä eteenpäin, herää kysymys ja toive: voidaanko jo VALDA-prosessin kuluessa tarjota virastoille tukipalveluita, joiden avulla valmistetaan virastoja VALDAn käyttöönottoon? Konkreettinen tarve liittyy yleiskäyttöisen eAMS-pohjan laadintaan AMSin määrittelyn nopeuttamiseksi. Tämähän on riskianalyysissä todettu yhdeksi riskejä ehkäiseväksi toimenpiteeksi.

Sähköisen asianhallinnan vaatiman kompetenssin puute saa riskianalyysissä pienimmän riskipotentiaalin arvon. Kompetenssi ja osaaminen ovat kuitenkin koko järjestelmän käytettävyyden ydin. Panostukset henkilöstön koulutukseen, ml. ohjemateriaali, ja muutoksenhallintaan ovat ehdottoman välttämättömät järjestelmän hyötyjen ja tuottavuustavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä on tarpeen erityisesti pienissä virastoissa. Näillä on myös VALDAn asiakastukeen suuria odotuksia, koska asiakirjahallintoa joudutaan hoitamaan yhtenä vastuualueena muiden hallinto- ja tukipalveluiden joukossa.

Eila Kilpiö
johtaja